غُسل کا طریقہ (شافعی)

Ghusl Ka Tareeqah (Shafi'i)

Njia za kujitwaharisha (Shafi'i)

KITABU HIKI KILITOLEWA KWA KIURDU NA Majlis Al-Madinah-tul-'Ilmiyyah. **Idara ya tafsiri** (Dawat-e-Islami) imeitafsiri kwa Kiswahili. Ukipata kosa lolote katika tafsiri au utunzi, tafadhali ijulishe Idara ya Tafsiri kwenye anwani ifuatayo ya posta au barua pepe kwa nia ya kupata thawabu [Sawab].

Idara ya tafsiri (Dawat-e-Islami)

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah, Mahallah Saudagran, Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Barua pepe: ✉ translation@dawateislami.nets

Njia za kujitwaharisha (Shafi'i)

Tafsiri ya Kiingereza ya 'Ghusl Ka Tareeqah (Shafi'i)'

◆

HAKI ZOTE ZIMEHIFADHIWA
Hakimiliki © 2022 Maktaba-tul-Madinah

Hairuhusiwi kunakili, au kusambaza sehemu yoyote ya chapisho hili kwa namna yoyote au kwa njia yoyote ile, kielektroniki, mitambo, kunakili, kurekodiwa au vinginevyo, bila ya idhini ya maandishi ya Maktaba-tul-Madinah.

Chapisho la kwanza:	Jumādil Awwal, 1444 AH – (23 Dec, 2022)
Imetafsiriwa na:	Idara ya Tafsiri (Dawat-e-Islami)
Mchapishaji:	Maktaba-tul-Madinah
Idadi:	-

UDHAMINI

Tafadhali jisikie huru kuwasiliana nasi ikiwa ungependa kufadhili uchapishaji wa kitabu cha kidini au kijitabu kwa ajili ya Isal-e-Sawab ya wanafamilia wako waliofariki.

Maktaba-tul-Madinah

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah Mahallah Saudagran,
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan

✍ **Barua pepe :** maktabaglobal@dawateislami.net –
maktaba@dawateislami.net

✆ **Simu:** +92-21-34921389-93

💻 **Tovuti:** www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

Du'a ya kusoma kitabu

Soma Du'a ifuatayo (dua) kabla ya kusoma kitabu cha dini au somo la Kiislamu, utakumbuka chochote unachosoma, اِنْ شَآءَ اللّٰه:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

Tafsiri

Ewe Mwenyezi mungu عَزَّوَجَلَّ! Tufungulie milango ya elimu na hekima, na utuhurumie! Ewe Ambaye ni Mtukufu na mwenye heshima! *(Al-Mustatraf, Juzuu ya 1, Uk. 40)*

Kumbuka:

Kumswalia Mtume ﷺ mara moja kabla na baada ya Du'a.

Jedwali la yaliyomo

Tafadhali soma hii kwanza 1

Njia za kujitwaharisha (Shafi'i) 3

Ubora wa kumswalia Mtume rehema na amani ﷺ 3

Adhabu ya ajabu 3

Njia za kujitwaharisha (Shafi'i) 5

Faradhi mbili za kujitwaharisha 7

1. Nia 7

2. Kupitisha maji juu ya mwili mzima. 8

Tahadhari 20 kwa wanaume na wanawake wakati wa kujitwaharisha 9

C Pitisha maji kwenye sehemu ya chini ya korodani hadi inapoishia. 11

Tahadhari nne kwa wanawake 11

Hukumu inayohusiana na jeraha lililofungwa 11

Sababu tano za twahara kuwa faradhi 13

Maelezo muhimu ya kutokwa na damu baada ya kuzaa 13

Hukumu tatu muhimu 14

Adhabu ya kupiga punyeto 15

Ni lini ni Sunnah kujitwaharisha? 16

Nia nyingi katika twahara moja 18

Kujitwaharisha kwenye Mvua 19

Hukumu tisa zinazohusiana na kusoma au kugusa Quran tukufu katika hali ya uchafu 19

Kugusa vitabu vya dini bila Udhu 22

Kutuma Amani na baraka (*salat*) juu ya Mtume ukiwa katika hali ya uchafu 22

Mtoto anafikia utuuzima lini? 22

Vitabu vinapaswa kuwekwa kwa utaratibu gani? 23

Kuweka pesa au vitu vingine ndani ya karatasi ambayo ina maandishi ya kidini 24

Sababu ya minong'ono ya kishetani....24
Tayammum....25
Matendo ya faradhi (*faraid*) ya *tayammum*....25
Matendo 19 ya Sunnah ya tayammam....26
Njia za *tayammum* (Shafi'i)....28
Lulu 25 za Madani kuhusu tayammum....29
Ushauri wa Madani....35
Baada ya kusoma kijitabu hiki, tafadhali wape wengine....36

Tafadhali soma hii kwanza

اَلْحَمْدُلِلّٰه Dawat-e-Islami ni shirika la kidini linalojumuisha waja wa Mtume. Muasisi wa shirika hili, Ameer Ahlus Sunnah, ‘*Allamah* Maulana Abu Bilal Muhammad Ilyas Attar Qadri Razavi Ziyai دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَة ameandika vitabu vingi vinavyoshughulikia mada mbalimbali. Mada ya vitabu hivi ni kati ya mafundisho (aqeedah), matendo mema na mabaya, wasifu wa watu mashuhuri, sheria, kiroho, historia, sayansi, tiba, ukuzaji wa tabia, adabu, mambo ya kila siku na mengine mengi. Vitabu vyake vinaunda hazina kuu ya maarifa na hekima isiyokadirika.

Kwa sababu hii, Idara ya Vitabu vya Shafi’i Fiqh ya al-Madinah al-Ilmiyyah (Kituo cha Utafiti wa Kiislamu) inahariri kazi za Ameer Ahlus Sunnah دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَة kwa mujibu wa madhehebu ya Shafi’i. Hii ni kuwaruhusu wale wanaofuata shule ya Shafi’i kufaidika na lulu za hekima zilizotolewa na Ameer Ahlus Sunnah دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَة.

- Hukumu za kifiqhi zilizotajwa katika kitabu hiki zimebadilishwa kwa kuzingatia hukumu zinazotokana na vitabu vya kuaminika vya madhehebu ya Shafi’i.
- Nyongeza za lazima zimefanywa.
- Katika kufanya marekebisho, istilahi za Dawat-e-Islami zimezingatiwa, Kituo cha Utafiti cha Kiislamu na kanuni za kisasa zaidi za Idara ya Vitabu vya Shafi’i Fiqh.

- Baada ya kukamilisha kazi zilizotajwa hapo juu, Mufti Muhammad Rafeeq Sa'eedi al-Shafi'i مَدَّظِلَّهُ العَالِي alikipitia kijitabu kizima kwa mtazamo wa Kiislamu.

- Wema wowote unaopatikana katika kijitabu hiki unatokana na neema ya Mwenyezi Mungu Mtukufu, ukarimu wa Mtume wake wa Mwisho. صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم, zawadi ya watakatifu wenye heshima, na dua za dhati za Ameer Ahlus Sunnah دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ العَالِيَه. Mapungufu yoyote ni kwa upande wetu.

Al-Madinah al-Ilmiyyah (Kituo cha Utafiti wa Kiislamu), Idara ya Vitabu vya Shafi'i Fiqh,

4 Rajab al-Murajjab, 1442AH (17/02/ 2021)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

Njia za kujitwaharisha (Shafi'i)

Ubora wa kumswalia Mtume rehema na amani ﷺ

Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم kasema, "Nisomeeni amani na baraka kwa wingi; Hakika hayo ni utakaso kwenu."[1]

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

Adhabu ya ajabu

Sayyiduna Junaid al-Baghdadi رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه anasema kwamba Ibn al-Kuraybi رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه alisema, "Wakati mmoja, nilitokwa na uchafu wa usiku, na hivyo nilikusudia kujitwaharisha mara moja. Kwa kuwa ulikuwa usiku wenye baridi kali, nafsi yangu ilionyesha uvivu na kupendekeza, 'Sehemu ndefu ya usiku bado imesalia. Haraka ya nini? Unaweza kujitwaharisha alfajiri kwa urahisi.' Mara moja niliapa kutoa adhabu ya ajabu kwa nafsi yangu kwa kuoga mara moja huku nikiwa nimevaa nguo na kuanika nguo mwilini mwangu baada ya kuoga bila kuzikunja. Kwa hiyo, nilifanya hivyo hasa. Hakika nafsi iliyoasi

[1] Musnad Abi Ya'la, Juzuu ya 5, Uk. 62, Hadithi 6407

inayozembea katika kushika amri za Mwenyezi Mungu ni lazima iadhibiwe hivyo."[1]

Mwenyezi Mungu Mtukufu atuhurumie na atusamehe bila ya hesabu kwa ajili yake.

اٰمِیْن بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِیْن صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

Nehang-o-Azdaha mara agar-cheh shayr-e-nar mara
Baray mozi ko mara nafs-e-ammara ko gar mara

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب صَلَّی اللّٰہُ عَلٰی مُحَمَّد

Wapenzi wasomaji, mmeona jinsi watangulizi wetu wachamungu رَحِمَهُمُ اللّٰه wanavumilia tabu ya kuzuia mipango miovu ya nafsi! Mfano uliotangulia una funzo kubwa kwa ndugu ambao, wakipata kutokwa na damu usiku, hukosa Fajr Salah katika jamaa, au Mwenyezi Mungu apishe mbali, hata kukosa Swalah kabisa kwa sababu ya uvivu au kwa sababu ya kuona haya mbele ya wanafamilia zao [katika kwenda kujitwaharisha]. Watu kama hao hupuuza aibu mbaya ya Akhera. Wakati wowote unapofika muda wa kujitwaharisha, mtu anapaswa kutekeleza mara moja wakati wa Swalah unapofika. Hadithi inasema: "Malaika hawaingii ndani ya nyumba ambayo kuna picha, mbwa au junub (mtu ambaye hayupo twahara na imemlazimu kwa sababu ya kujamiiana,

[1] Kimiya-e-Sa'adat, Uk. 368

kutokwa na damu usiku, au kumwaga manii kwa matamanio)."[1]

Njia za kujitwaharisha (Shafi'i)

Ni Sunnah kwa janaba kufanya istinja kabla ya kujitwaharisha ili manii yoyote yaliyobaki yaondoke mwilini. Wakati wa kuosha maeneo ya istinja, ni bora kukusudia tu kuondoa uchafu kutoka sehemu hizo mbili, kwa sababu kuzigusa wakati wa kujitwaharisha kutabatilisha udhu. Kisha, yule ambaye lazima ajitwaharishe lazima afanye nia ifuatayo: 'نَوَيْتُ اَدَاءَ فَرْضِ الْغُسْلِ' (Nimekusudia kutekeleza faradhi ya kujitwaharisha). Akiwa na nia hii, anatakiwa asome tasmiyyah maana yake 'بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ'.[2] Mikono yote miwili inapaswa kuoshwa hadi kwenye mikono, na ikiwa kuna uchafu mahali popote kwenye mwili, inapaswa kuondolewa.[3] Kisha, kinywa kinapaswa kuoshwa na kufuatiwa na kunusa maji hadi puani. Kisha, wudhu wote wa swala unatakiwa ufanywe. Baada ya hapo, hakikisha maji yanafika sehemu zile za mwili ambazo zina mikunjo, kama vile sikio, kwapa na kitovu. Fuata hili kwa kulainisha vidole vya mikono yote miwili na kufanya khilal ya mizizi ya nywele mara tatu. Sasa, mimina maji juu ya kichwa mara tatu, kisha juu ya bega

[1] Abu Dawood, Uk. 50, Hadithi 227

[2] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 129-134, Muhtasari

[3] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 117

la kulia mara tatu, kisha juu ya bega la kushoto mara tatu, na kisha juu ya mwili wote mara tatu. Ni Sunnah kujitwaharisha ukiwa umeelekea kibla na kwa kuendelea. Jitwaharishe kwa kupitisha mkono juu ya mwili mzima huku ukiusugua.[1] Ni Sunnah kudumisha nia ya kujitwaharisha [2] na kubaki katika hali ya udhu mpaka kujitwaharisha kukamilike. [3] Mtu anapaswa kuoga mahali ambapo wengine hawawezi kuona. Ikiwa sehemu hiyo haipatikani, mwanamume anapaswa kufunika satr yake (eneo kutoka kwa kitovu hadi magoti) na kitambaa kikubwa. Ikiwa kitambaa kinene hakipatikani, funga nguo mbili au tatu nyembamba kwenye satr, kwani kitambaa [kimoja] chembamba kitashikamana na mwili na kuweka wazi rangi ya mapaja na sehemu zingine (Allah apishe mbali). Mwanamke lazima achukue tahadhari zaidi. Kumbuka kwamba inaruhusiwa kuoga katika upweke wakati bila nguo, ingawa ni bora kufunika eneo la faragha. Usizungumze isivyo lazima wakati wa kujitwaharisha, na usifute mwili kwa taulo bila sababu halali.[4] Vaa nguo mara tu baada ya kumaliza kujitwaharisha.Baada ya kuoga, huku ukielekea Qibla, inua mikono yako na utazame mbinguni na soma mara tatu yafuatayo:

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 129-135, Muhtasari
[2] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya 3, Uk. 152
[3] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk.132
[4] Fath al-Mu'een, Uk. 69-70, iliyochaguliwa

اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنَ التَّوَّابِيْنَ وَاجْعَلْنِيْ مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ وَاجْعَلْنِيْ مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِيْنَ سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلَّمَ

Baada ya hapo, soma Surah al-Qadr mara tatu.[1]

Faradhi mbili za kujitwaharisha

- Nia.
- Kufanya maji yatiririke juu ya mwili wote unaoonekana.[2]

1. Nia

- Yeyote anayepaswa kujitwaharisha lazima afanye nia ya kupata usafi kutokana na uchafu mkubwa wa kiibada, hedhi au damu baada ya kuzaa, au afanye nia ya kutimiza wajibu wa kujitwaharisha.[3]
- Kwa Sunnah ya kujitwaharisha, kusudia sababu ambayo kwayo mtu anakusudia kujitwaharisha. Kwa mfano, fanya makusudio ya kujitwaharisha ya ujumla kama ifuatavyo: 'نَوَيْتُ الْغُسْلَ لِلْجُمُعَةِ' (Nimeweka nia ya kujitwaharisha kwa ujumla). Ni Sunnah kujitwaharisha baada ya kupata nafuu

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 135
[2] I'aanat al-Talibeen, Uk. 128-129/1, Muhtasari
[3] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 128

kutokana na wazimu na kupoteza fahamu, lakini nia inayofanywa iwe kwa ajili ya fard ya kujitwaharisha kwani mara nyingi mwendawazimu na asiye na fahamu humwaga manii.[1]

- Ni wajibu kwa nia kuwepo wakati wa kuosha sehemu ya kwanza ya mwili.
- Iwapo nia iliwekwa baada ya sehemu ya mwili kuoshwa, basi ni wajibu kukiosha tena baada ya nia kufanywa katika kujitwaharisha kwa faradhi.[2]

2. Kupitisha maji juu ya mwili mzima.

Ni muhimu kwa maji kutiririka kwenye kila sehemu ya mwili kutoka kwa nywele za kichwa hadi nyayo za miguu. Hii ni pamoja na nywele nzuri kwenye mwili na pia eneo chini ya kucha. Kuwa na wazo kuu kwamba maji yamepita juu ya mwili mzima, dhahiri husababisha kujitwaharisha kuwa kamili. Hata hivyo, ni Sunnah kwa makini kufanya maji yatiririke juu ya masikio, kwapa, kitovu na sehemu zote za mwili ambazo zina mikunjo.[3]

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 2, Uk. 122, Muhtasari
[2] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 129
[3] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 129,134

"صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللهِ" Tahadhari 20 kwa wanaume na wanawake wakati wa kujitwaharisha

- Iwapo kuna kitu kama nta kwenye sehemu yoyote ya mwili ambayo huzuia maji kufika kwenye ngozi, ni muhimu kuitoa na kisha kufanya maji yatiririke juu ya sehemu hiyo.

- Ikiwa nywele za mtu zimesukwa, na maji hayawezi kupita ndani yake bila kuzisuka, ni jambo gumu kuzichana na kupitisha maji. Ikiwa maji yanaweza kupita bila kuifungua, basi si lazima kuifungua.

- Sio lazima kuosha sehemu ya ndani ya nywele ambayo imechanganywa na wao wenyewe.

- Ni muhimu kuosha sehemu zote za sikio na chochote kinachoonekana kwenye mfereji wa sikio.[1]

- Eneo la chini ya govi ambalo hukatwa wakati wa tohara huchukuliwa kuwa sehemu ya mwili unaoonekana. Kwa hiyo, yeyote ambaye hajatahiriwa lazima aoshe sehemu yake ya ndani pia. Ikiwa hii haiwezekani, ni muhimu (wajib) kuwa na tohara. Zaidi ya hayo, ikiwa sehemu ya ndani ya ngozi haijaoshwa baada ya kukojoa na kuoshwa sehemu ya juu tu, basi swala haitakuwa halali.[2]

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 129-130, iliyochaguliwa
[2] Haashiyah Safwah al-Zubad, Juzuu ya 1, Uk. 249

- Ikiwa matundu ya pua au masikio yaliyotobolewa hayajafungwa, maji yanapaswa kupitishwa kupitia hayo pia.
- Kila nywele moja ya nyusi, masharubu na ndevu lazima zioshwe kutoka mizizi hadi ncha, na ngozi iliyo chini yao lazima pia ioshwe.
- Inua nywele nyuma ya masikio na kumwagia maji juu ya eneo hilo.
- Inua kichwa chako na osha eneo kati ya kidevu na koo.
- Osha kila sehemu ya nyuma.
- Inua mikunjo ya tumbo ili kuliosha vizuri.
- Mimina maji kwenye kitovu. Ikiwa unashuku kuwa kitovu hakijaoshwa vizuri, ingiza kidole ndani yake na ukioshe.
- Osha kila nywele za mwili kutoka mizizi hadi ncha.
- Osha mkunjo kati ya paja na sehemu iliyo chini ya kitovu.
- Ikiwa unajitwaharisha ukiwa umekaa, kumbuka kuosha mkunjo kati ya paja na shin.
- Hakikisha eneo kati ya matako limeoshwa, hasa unapojitwaharisha ukiwa umesimama.
- Pitisha maji pande zote za mapaja.

- Pitisha maji pande zote za shins.
- Pitisha maji kwenye sehemu ya chini ya uume na korodani hadi inapoishia.
- Pitisha maji kwenye sehemu ya chini ya korodani hadi inapoishia.

Tahadhari nne kwa wanawake

- Kila sehemu ya uke wa mwanamke ambayo inaonekana wazi wakati wa kurukuu lazima ioshwe vizuri.[1]
- Inua matiti yaliyolegea na upitishe maji chini yake.
- Osha mstari ambao tumbo na matiti hukutana.
- Ni muhimu kuondoa rangi ya kucha, vinginevyo twahara itakuwa batili. Kinyume chake, hakuna madhara katika rangi ya henna.

Hukumu inayohusiana na jeraha lililofungwa

1. Lau bandeji imefungwa juu ya jeraha au sehemu iliyoathirika na kufungua bandeji kutaleta madhara, basi mambo matatu ni muhimu (wajib): kufanya tayammum, kuosha sehemu ya mwili ambayo haijajeruhiwa, na kuipangusa kwa maji. Walakini, ikiwa bendeji iko kwenye

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 130

jeraha au eneo lililoathiriwa tu na sio kwenye sehemu isiyojeruhiwa kabisa, au ikiwa sehemu iliyofichwa isiyojeruhiwa chini ya bendeji pia imeoshwa kwa njia fulani, basi sio lazima (wajib) kuipangusa na maji juu ya bandeji.

2. Iwapo hakuna ubaya katika kufungua bandeji na eneo lililojeruhiwa au lililoathirika linaweza kuoshwa, au kuna sehemu isiyo na jeraha chini ya bandeji, au sehemu iliyofungwa ni kutoka kwenye viungo vilivyopakwa kwa tayammam na udongo unaweza kutumika kupangusa juu. yake, basi katika matukio haya yote ni muhimu (wajib) kufungua bandeji.

3. Hakuna utaratibu uliowekwa unaohitajika katika kufanya tayammam wakati wa kujitwaharisha na kuosha sehemu isiyo na majeraha ya mwili. Walakini, ni bora kufanya tayammam kwanza.

4. Ikiwa bendeji iko kwenye viungo vinavyopanguswa wakati wa tayammam, au inafunika zaidi sehemu isiyo na majeraha kuliko inahitajika, au inashughulikia tu kile kinachohitajika lakini kilitumika katika hali ya uchafu wa kiibada (hadath), basi katika hali zote hizi pia ni muhimu kurudia swalah.[1]

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, 101, iliyochaguliwa

5. Vivyo hivyo, kama kuna uchafu chini ya bandeji ambayo hakuna msamaha, basi swala itarudiwa katika suala hili pia. Hii ni kwa sababu ni muhimu kutoa qada ya swalah ambayo ilitolewa kwa uchafu huo.[1]

Sababu tano za twahara kuwa faradhi

1. Kutoa shahawa.
2. Kwa kichwa cha uume kuingia ndani ya uke, bila kujali kama hii hutokea au haitokei katika hali ya tamaa na ikiwa kumwaga hutokea au la; wote wawili watalazimika kujitwaharisha.
3. Baada ya kumaliza hedhi (hayd).
4. Baada ya kukomesha damu baada ya kuzaa (nifaas).
5. Kuzaa.[2]

Maelezo muhimu ya kutokwa na damu baada ya kuzaa

Wanawake wengi huwa na hisia kwamba mwanamke anachukuliwa kuwa mchafu baada ya kujifungua kwa muda wa siku 40; hii si sahihi. Tafadhali soma maelezo yafuatayo ya kutokwa na damu baada ya kuzaa. Kutokwa na damu ambayo hutokea baada ya kujifungua maombi na kabla ya siku 15

[1] Nihayah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 202

[2] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk. 122-127, iliyochaguliwa

kupita huitwa kutokwa na damu baada ya kuzaa (nifaas). Muda wake wa chini ni wakati mmoja, ingawa kawaida huchukua siku 40. Muda wa juu zaidi ni siku 60 tangu kuzaliwa kwa mtoto (ikimaanisha, ikiwa damu itaendelea hata baada ya siku 60, inachukuliwa kuwa ugonjwa. Kwa hivyo, wanawake wanapaswa kujitwaharisha mara tu siku 60 zitakapokamilika. Ikiwa damu itakoma kabla ya siku 60, hata ikiwa inatoweka. muda mfupi tu baada ya kujifungua, mwanamke anatakiwa kujitwaharisha baada ya kumaliza damu na kuanza kuswali na kufunga). Ikiwa damu itatoka siku 15 baada ya kuzaa, haitahesabiwa kama kutokwa na damu baada ya kuzaa, badala yake itazingatiwa kama hedhi.[1]

Hukumu tatu muhimu

1. Kutokwa na shahawa kutasababisha kujitwaharisha kuwa faradhi, bila kujali kama ilitoka kwa matamanio au bila, wakati wa kulala au katika hali ya kuamka, kwa kiasi kidogo au kikubwa, au hata ikiwa ni kwa sababu ya ugonjwa. Katika hali zote, kujitwaharisha ni faradhi.
2. Iwapo utokaji wa usiku ulitokea lakini shahawa haikuonekana au kuna shaka kuhusu shahawa kutolewa, kujitwaharisha si lazima (si wajib). Ikiwa shahawa ilionekana lakini mtu hakumbuki utoaji wa usiku, kujitwaharisha ni muhimu.

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 126

3. Kutoa shahawa kwa kupiga punyeto kutafanya twahara kuwa faradhi. Ni dhambi kufanya hivyo.[1] Hili (tendo la aibu) huleta upungufu,[2] na imeonekana mara nyingi mtu wa namna hiyo anakuwa hana uwezo wa kuoa.

Adhabu ya kupiga punyeto

Imam Ahmad Raza Khan al-Hanafi رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه aliulizwa swali lifuatalo: "Kuna majluq (mchungaji) ambaye hajizuii na kitendo hiki cha aibu licha ya kuonywa. Atafufuliwa katika hali gani? Anapaswa kuomba dua gani ili kuacha tabia hii?"

Imam Ahmad Raza akajibu: "Yeye ni mtenda dhambi, muasi, mwenye hatia ya kufanya dhambi kubwa (kutokana na kuendelea) na fasiki. Siku ya Kiyama viganja vya watu hao (wanaopiga punyeto) vitafufuliwa wakiwa na mimba, na watafedheheka mbele ya mkusanyiko mkubwa wa watu ikiwa hawatatubu. Mwenyezi Mungu Mtukufu humsamehe amtakaye na humuadhibu amtakaye. Mtu kama huyo anapaswa kukariri 'لَاحَوْل' kwa wingi, na Shetani anapomshawishi kupiga punyeto, mara moja amrudie Mwenyezi Mungu na asome 'لَاحَوْل' kutoka ndani ya moyo wake. Anatakiwa kuswali swala tano za kila siku mara kwa mara. Baada ya Fajr Salah, anatakiwa kusoma mara kwa mara Surah

[1] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya. 3, Uk. 90-95
[2] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya. 17, Uk. 164

al-Ikhlaṣ. وَاللهُ اَعْلَم."[1]

(Imeandikwa katika ukurasa wa 16 wa Shajarah Aṭṭariyyah kwamba kama mtu atasoma Surah al-Ikhlaṣ mara 11 kila asubuhi, Shetani pamoja na askari wake wote hawatafanikiwa kumfanya mtu kama huyo kutenda dhambi isipokuwa yeye mwenyewe amefanya dhambi.)

Ni lini ni Sunnah kujitwaharisha?

- Ijumaa.
- Eid al-Fitr.
- Eid al-Adha.
- Maombi ya kupatwa kwa jua na mwezi (Salah Kusuf and Salah Khusuf).
- Swalah kwa ajili ya mvua (Salah al-Istisqa).
- Kabla ya kufunga ihram.
- Kusimama Arafat.
- Kusimama Muzdalifah.
- Kabla ya kutoa azan.

[1] Fatawa Razawiyyah, Juzuu ya. 22, Uk. 244

- Kabla ya kuingia al-Haramayn al-Sharifayn na msikiti wowote.
- Kabla ya ibada ya kuzipiga mawe nguzo katika siku tatu za Ayyaam al-Tashreeq (si Sunnah kujitwaharisha kabla ya kumpiga mawe Jamarah Aqabah kwani hii ni karibu na twahara inayofanywa kwa ajili ya kukaa [wuqoof] huko Muzdalifah).
- Baada ya kumuogesha marehemu.
- Kwa kukaa itikafu msikitini.
- Kila usiku wa Ramadhan.
- Kabla ya mkusanyiko mwema, kama vile mikusanyiko ya mazungumzo ya kidini, zikr, kusoma na kufundisha Uislamu.
- Baada ya kikombe (hijamah).
- Kuondoa harufu mbaya mwilini.
- Kwa mwendawazimu baada ya kupona kichaa.
- Baada ya mtu aliyepoteza fahamu kupata fahamu katika kesi ya shahawa kutotolewa, vinginevyo itakuwa ni wajibu kujitwaharisha.
- Mtoto anapobalehe kwa kuzingatia umri.

- Kunyoa nywele za sehemu ya siri.
- Kuondoa nywele kwapani.
- Ni Sunnah kwa kafiri kujitwaharisha baada ya kusilimu ikiwa twahara haikuwa wajibu katika kipindi cha ukafiri. Vinginevyo, kutakuwa na aina mbili za twahara: Twahara ya Sunnah na twahara ya faradhi.
- Kutokana na haya yote, aina ya twahara iliyosisitizwa zaidi ni ile ya ijumaa ikifuatiwa na twahara baada ya kuosha maiti.[1]

Nia nyingi katika twahara moja

- Iwapo mtu alikusudia kufanya twahara ya faradhi-kupata usafi kutokana na uchafu wa kiibada (janabah), kwa mfano — na pia nia ya kufanya twahara ya Sunnah—kwa ajili ya ijumaa, kwa mfano—nia hizi mbili katika twahara moja zitapelekea kuzipata zote mbili. Hata hivyo, ni bora kutekeleza kila twahara kivyake kwa kwanza kufanya twahara ili kupata usafi kutokana na uchafu mkubwa wa kiibada, na kisha kufanya twahara kwa ajili ya IJumaa.
- Iwapo twahara ilifanywa kwa kukusudia twahara ya faradhi au twahara ya Sunnah, basi twahara tu iliyokusudiwa itakamilika.

[1] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya 1, Uk. 428-429; I'aanat al-Talibeen Juzuu ya. 2, Uk. 122-124

- Iwapo twahara za faradhi nyingi zinatokana na mtu, kukusudia kufanya lolote kati ya hizo pia kutapelekea kutimia kwa nyingine. Kwa mfano, mwanamke ambaye lazima ajitwaharishe kutokana na hedhi na pia kupata usafi kutoka kwa uchafu mkubwa wa kiibada anaweza kukusudia kujitwaharisha kwa moja kati ya hizi na nyingine pia itatimia. Vivyo hivyo, ikiwa kuna twahara nyingi za Sunnah, kuweka nia kwa moja wapo itapelekea zingine kutimizwa pia. Kwa mfano, twahara ya Sunnah ya Eid, Ijumaa na kupatwa kwa jua.[1]

Kujitwaharisha kwenye Mvua

Ni haramu kuoga mbele ya watu kwa kufunuliwa satr.[2] Ikiwa unajitwaharisha kwenye mvua, vaa kitambaa cha ziada cha rangi na nene juu ya pajama zako au shalwar. Kwa njia hii, hata kama nguo huwa na unyevu na kushikamana na mwili, rangi ya mapaja yako na sehemu nyingine hazitafunuliwa.

Hukumu tisa zinazohusiana na kusoma au kugusa Quran tukufu katika hali ya uchafu

1. Yeyote ambaye hayumo katika wudhu au hajajitwaharisha [wakati wa kustahiki] hawezi kuswali, kufanya tawaf, sijda ya kisomo (sajdah al-tilawah) au kushukuru (sajdah al-

[1] Fath al-Jawad, Juzuu ya. 1, Uk. 92

[2] Sharh Muslim lil-Nawawi, Juzuu ya 2, Uk. 37

shukr). Kadhalika, hali hiyo hiyo inatumika kwa kushika Qur'ani Tukufu, kugusa jalada lake au kurasa zake, na kushika au kugusa sanduku au sanduku lililo na Quran Tukufu ambayo imeundwa mahsusi kwa madhumuni haya. Kushika au kugusa kitu chochote ambacho sehemu ya aya ya Qurani imeandikwa kwa madhumuni ya elimu au kusoma pia ni haram.[1]

2. Ni haramu kwa mtu ambaye twahara ni juu yake kukaa msikitini. Vile vile inatumika kwa kusoma Kurani Tukufu bila hata kuigusa, hata ikiwa ni sehemu tu ya aya.[2] Hata hivyo, inajuzu kwa mtu wa aina hiyo kuitazama Qur'ani Tukufu na kuisoma akilini bila kusogeza ulimi.[3]

3. Sio haram [kwa mtu anayetakiwa kujitwaharisha] kusoma Qur'ani Tukufu kwa nia ya zikr, du'a (du'a) au kuchukua baraka (tabarruk), mradi nia sio kusoma Quran Tukufu. . Kwa mfano, kusoma 'بِسْمِ الله' wakati wa kula, اَلْحَمْدُلِلّٰهِ baada ya kula, سُبْحَانَ الَّذِی سَخَّرَ لَنَا هٰذَا wakati wa kutumia usafirishaji, au 'اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَیْهِ رَاجِعُوْنَ' janga lolote linapotokea.[4]

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 113-115, Muhtasari

[2] Fath al-Mu'een, Uk. 64

[3] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya. 3, Uk. 125

[4] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 120; Nihayah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 133

4. Vile vile ikiwa mtu anasoma Qur'ani Tukufu bila ya nia ya kuisoma au nia nyingine yoyote, hii pia si haramu.[1]

5. Ni haram kugusa Quran Tukufu au mojawapo ya aya zake bila ya udhu.[2] Kusoma Qur'ani Tukufu (kutoka kwa kumbukumbu au kwa kutazama) bila ya kuigusa inajuzu, lakini ni bora kutia udhu na kuisoma.[3]

6. Mtu ambaye hana udhu au mtu ambaye ni lazima ajitwaharishe anaweza kuandika Qur'ani Tukufu bila kugusa au kushika karatasi au bati ambayo imeandikwa.[4]

7. Ni haramu kumeza kitu chochote (kama karatasi) ambacho kimeandikwa Quran Tukufu au jina la Mwenyezi Mungu. Itakuwa inajuzu, hata hivyo, ikiwa italiwa kwa namna ambayo itasababisha maandishi kutoweza kufahamika kabla ya kufika tumboni.[5]

8. Kuandika sura au aya ya Qur'ani Tukufu kwenye bakuli ili uponyaji upatikane kwa kunywa maji kutoka humo inajuzu.[6]

9. Haipendezwi (makruh) kwa mtu ambaye twahara si fardhi

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 120
[2] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 113
[3] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya. 3, Uk. 126
[4] Tuhfah al-Muhtaj ma Haashiyah Sharwani, Juzuu ya. 1, Uk. 155
[5] Nihayah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 79
[6] Mughni al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 125

juu yake lakini mdomo wake ni najisi kusoma Qur'ani Tukufu.[1]

Kugusa vitabu vya dini bila Udhu

Inajuzu kwa mtu ambaye ni lazima afanye twahara au hana udhu wa kugusa au kushika vitabu vya Hadithi, fiqh, usool n.k. Hata hivyo, ni bora kupata usafi kabla ya kushika na kushika vitabu vya Hadithi.[2]

Kutuma Amani na baraka (*salat*) juu ya Mtume ukiwa katika hali ya uchafu

Inajuzu kwa mtu ambaye twahara ni fardhi kwake kusoma سُبْحٰنَ اللّٰـه، لَآاِلٰهَ اِلَّا الله،اَللّٰهُ اَكْبَر، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ, *kumswalia Mtume na dua nyinginezo. Pia inajuzu kujibu adhana.*[3]

Mtoto anafikia utuuzima (Baleghe) lini?

Wavulana na wasichana wanapokuwa na takriban miaka tisa (kulingana na kalenda ya Hijri) na ishara za kubalehe zinaonekana, wanachukuliwa kuwa watu wazima. Hasa, mvulana au msichana anapomwaga manii akiwa macho au amelala, au msichana anapokutana na hedhi yake ya kwanza,

[1] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Kitab al-Taharah, Juzuu ya 3, Uk. 126
[2] Asnaa al-Matalib, Juzuu ya. 1, Uk. 180
[3] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 408

watazingatiwa kuwa wamefikia balehe. Ikiwa kumwaga kunatokea siku 15 kabla ya kufikia umri wa miaka tisa, watazingatiwa pia kuwa wamefikia umri wa balehe. Iwapo kutokwa na majimaji kutatokea siku 16 au zaidi kabla ya kutimiza miaka tisa, kutokwa kwake hakutazingatiwa kama shahawa, na mvulana hatahesabiwa kuwa mtu mzima kwa mujibu wa sheria. Kadhalika, ikiwa msichana atatoa damu siku 16 au zaidi kabla ya kutimiza miaka tisa, hii haitachukuliwa kuwa ni hedhi, na msichana hatahesabiwa kuwa mtu mzima kwa mujibu wa sheria. Ikiwa hakuna dalili ya kubalehe inayotokea, mtoto atazingatiwa kuwa amefikia balehe na kuwa mtu mzima anapofikisha miaka 15.[1] Kwa ndevu au masharubu ya mvulana kuanza kukua, au kwa matiti ya msichana kuanza kutokeza sio dalili za kuwa watu wazima.[2]

Vitabu vinapaswa kuwekwa kwa utaratibu gani?

1. Qurani Tukufu iwekwe juu ya vitabu vingine vyote, kisha Sahih al-Bukhari, ikifuatiwa na Sahih Muslim, na kisha vitabu vingine vya Hadithi Sahih. Baada ya haya viwe vitabu vya ufafanuzi wa Qurani (tafseer), maelezo (sharh) ya Hadith, kanuni (usool) za dini, kanuni za fiqh, na hatimaye, vitabu vya fiqh. Ikiwa kuna vitabu viwili vya aina moja, kitabu chenye zaidi ya Qur'ani Tukufu kiwekwe juu, kisha kitabu chenye Hadith nyingi zaidi,

[1] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 552-553

[2] Nihayah al-Muhtaj, Juzuu ya. 3, Uk. 295

kisha kitabu chenye mtunzi wa daraja la juu zaidi, kisha vitabu vyenye waandishi wa mwanzo kabisa. Vitabu vinavyopatikana katika mikono ya wanavyuoni na wema zaidi, na kisha vitabu vilivyo sahihi zaidi. Ni bora kuwa na sehemu za ufunguzi za vitabu zikitazama juu.[1]

2. Imam Abu Abdullah Hussain Bin Hassan al-Halimi al-Shafi'i رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه anasema, "Sehemu ya kuonesha heshima kwa Mwenyezi Mungu na Mtume wake صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ni kutoweka vitabu vyovyote au vitu vya nyumbani juu ya Qurani Tukufu au vitabu vya Hadith."[2]

Kuweka pesa au vitu vingine ndani ya karatasi ambayo ina maandishi ya kidini

Ni haramu kuweka pesa au kitu chochote ndani ya karatasi ambayo ina Quran au jina linaloheshimiwa - kama vile Mwenyezi Mungu au Muhammad صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم — iliyoandikwa juu yake.[3]

Sababu ya minong'ono ya kishetani

Kukojoa katika eneo ambalo mtu anaoga hapendi (makruh). Mtume wa Mwenyezi Mungu صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم amekataza hili kwa

[1] Fatawa Hadithiyyah, Uk. 403, Muhtasari
[2] al-Minhaj fi Shu'ab al-Imaan, Juzuu ya. 2, Uk. 149, Dar al-Fikr, Beirut
[3] Fatawa Hadithiyyah,, Uk. 400

kusema, "Bila shaka, hii kwa kawaida husababisha minong'ono ya kishetani."[1]

Katazo hili linatumika ikiwa hakuna mahali pa maji na mkojo kukimbia (na hukusanyika mahali pamoja). Ikiwa kuna kukimbia ambayo inaruhusu maji na mkojo kupita, basi kitendo hiki sio marufuku.[2]

Tayammum

Matendo ya faradhi (*faraid*) ya *tayammum*

Kuna amali tano za faradhi za tayammam:

1. Kuhamisha ardhi kwenye sehemu za mwili.
2. Kuweka nia ya Swalah au kuhalalisha kitu (mubah) ambacho kinahitajika usafi (tohara) kama vile kugusa Quran. Kufanya tayammam ili kuruhusu kuswali swalah kutairuhusu kugusa Quran na kuswali swala ya fardhi na ya hiari (nafl).

❖ Kuweka nia ya swala ya hiari (nafl), swalah kwa ujumla, swalah ya mazishi au khutuba (khutbah) ya Ijumaa

[1] Abu Dawood, Uk. 21, Hadithi 27, iliyochaguliwa
[2] Mughni al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 136

kutafanya kila kitu kihalalike isipokuwa lile ambalo ni faradhi ya mtu binafsi (fard ayn).

❖ Hairuhusiwi kuswali ikiwa tayammam inafanywa kwa nia ya kitu kisichokuwa swalah, kama vile kugusa Quran. Walakini, kila kitu kingine kitaruhusiwa.

3. Ni mbali sana kudumisha nia katika akili yako tangu wakati ardhi inapopatikana hadi kupangusa uso kuanza.

4. Kupangusa uso mzima.

5. Kupangusa mikono hadi na kujumuisha viwiko.

6. Kudumisha utaratibu wa kufuta uso kwanza, na kisha mikono.[1]

"بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم" Matendo 19 ya Sunnah ya tayammam

1. Soma 'بِسْمِ الله' kabla ya *tayammum*.

2. Kuelekea kibla.

3. Kutumia miswaki.

4. Kwa mtu aliyevaa pete aiondoe kabla ya kupiga mikono ardhini kwa mara ya kwanza (ili uso uweze kupanguswa kwa mikono yote, na ni lazima [wajib] kutoa pete wakati

[1] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 138, muhtasari

wa kupiga mikono kwa ajili ya mara ya pili ili dunia ifikie sehemu zote za mikono).

5. Kuweka vidole nje wakati wa kupiga mikono juu ya ardhi mara zote mbili.[1]
6. Kupiga mikono miwili kwa wakati mmoja juu ya ardhi.[2]
7. Kupeana mikono au kupuliza ardhi yoyote iliyozidi mpaka kiasi kinachohitajika kibaki.
8. Kuanza futa uso kutoka juu.
9. Kupangusa mkono wa kulia kwanza, kisha kushoto.
10. Kupangusa viganja vyote viwili.[3]
11. Kupangusa mikono kutoka kwenye kiwiko hadi kwenye bega.[4]
12. Kufanya khilal ya vidole vya mikono miwili
13. Kutoinua mikono kutoka kwenye uso au mikono mpaka imefutwa kabisa.[5]

[1] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 163,164, iliyochaguliwa
[2] Fath al-Jawad, Juzuu ya. 1, Uk. 112
[3] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya 1, Uk. 164, iliyochaguliwa
[4] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 139
[5] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 163

14. Kupitisha mikono juu ya uso na mikono kama inavyofanywa wakati wa udhu.
15. Kutorudia tendo la kupangusa.[1]
16. Kufanya tayammamu bila kusimama.[2]
17. Kufanya zikr na kuomba dua baada ya tayammum kama inavyofanywa baada ya udhu.[3]
18. Ni kuondoa tu udongo kwenye sehemu zilizopanguswa wakati wa tayammam baada ya kumaliza Swalah.[4]
19. Kutoa rakaa mbili (rakah) za swala baada ya tayammum.[5]

Njia za *tayammum* (Shafi'i)

Elekea kibla, soma بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم na tumia mswaki. Kisha, fanya nia ya kufanya tayammam. Nia hii inaweza kufanywa kwa namna ifuatayo: "Ninafanya tayammum ili kuhalalisha swala ya faradhi." Ukiweka nia hii akilini, piga mikono juu ya ardhi huku ukiweka vidole vyake nje. Ikiwa udongo mwingi utakusanyika kwenye mikono, iondoe kwa kutikisa mikono au kupeperusha. Futa mikono kwenye uso mzima bila kuacha

[1] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 139, iliyochaguliwa
[2] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya 1, Uk. 164
[3] Haashiyah al-Tarmasi ala al-Manhaj al-Qaweem, Juzuu ya. 2, Uk. 261
[4] Tuhfah al Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 164
[5] Fatawa al-Ramli, Juzuu ya. 1, Uk. 57

sehemu moja. Pia kuifuta ncha ya mbele ya pua na sehemu ya ndevu inayoning'inia usoni. Ni mbali sana kuhifadhi nia katika akili mpaka kuanza kupangusa uso.

Kwa njia sawa na hapo awali, piga mikono yako juu ya ardhi na kuifuta mikono kutoka kwenye kucha hadi na ikiwa ni pamoja na kiwiko. Ni Sunnah kupangusa mikono hadi mabegani. Njia inayojulikana ya kuifuta mikono ni kuanza kwa kuweka upande wa ndani wa vidole vinne vya mkono wa kushoto (ukiondoa kidole gumba) nyuma ya vidole vya mkono wa kulia. Kisha, futa mpaka mkono. Ifuatayo, funga vidole vya mkono wa kushoto karibu na mkono, na uwalete hadi kwenye viwiko. Baada ya hayo, huku ukiinua kidole gumba, tumia kiganja cha mkono wa kushoto kufuta upande wa ndani wa mkono wa kulia hadi kwenye kifundo cha mkono. Sasa, tumia sehemu ya ndani ya kidole gumba cha kushoto ili kufuta sehemu ya nyuma ya kidole gumba cha kulia. Tumia mkono wa kulia kufuta mkono wa kushoto kwa njia ile ile. Baada ya hayo, viganja vya mikono yote miwili vinapanguswa pamoja, na khilal hufanywa kwa vidole vya mikono yote miwili.[1]

Lulu 25 za Madani kuhusu tayammum

1. *Tayammum inajuzu kufanya na ardhi yoyote ambayo ina vumbi. Ardhi yenye unyevunyevu ambayo haina vumbi haiwezi kutumika kwa tayammam.*

[1] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya. 3, Uk. 207, iliyochaguliwa

2. Kutumia ardhi iliyonyakuliwa kimakosa au ambayo ni ya msikiti ni haram. Hata hivyo, ikiwa itatumika, tayammam ni halali.[1]

3. Kando na udongo, vitu vingine kama vile chokaa na unga haviwezi kutumika kwa tayammamu.[2]

4. Ardhi iliyochanganywa na vitu kama unga, chokaa na zafarani haiwezi kutumika kwa tayammamu.

5. Ni lazima kwa ardhi inayotumika kwa tayammamu iwe safi.

6. Haijuzu kufanya tayammam kwa udongo najisi. Kwa mfano, tayammamu haiwezi kufanywa kwa kutumia udongo uliochanganywa na mkojo na kisha kukaushwa, au kinyesi cha ng'ombe kilichogawanyika na kuchanganywa na udongo.[3]

7. Inaruhusiwa kutumia vumbi juu ya mto, nguo, mkeka au ukuta kwa ajili ya tayammam.[4]

8. Ikiwa maji hayawezi kutumiwa na mtu ambaye hana udhu au anahitaji kujitwaharisha, tayammamu inaweza kufanywa badala ya udhu na kujitwaharisha.[5]

---

[1] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya 1, Uk.. 100

[2] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya 1, Uk. 158

[3] Tuhfah al Muhtaj, Juzuu ya 1, Uk. 158-159

[4] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya. 3, Uk. 198

[5] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya 1, Uk. 148, Muhtasari

9. Ikiwa kwa kutumia maji kuna hofu ya kuwa mgonjwa, ugonjwa kuzidi, kupoteza maisha, kupoteza kiungo au kazi yake, kukabiliwa na kuchelewa kupona katika kuwa mzima au kasoro inayojidhihirisha kwenye mwili wa nje, tayammamu inaweza kufanywa badala yake.[1]

10. Iwapo mtu hawezi kupata maji au kuyapata kwa bei ya juu kuliko kiwango cha kawaida, tayammam inaweza kufanywa badala yake.[2]

11. Mtu anapaswa kutafuta kwanza maji ambapo mtu anaweza kutarajia kuyapata, kama vile nyumbani kwake, kati ya mali yake au kutafuta kutoka kwa marafiki. Ikiwa haijapatikana na moja iko kwenye ardhi sawa, itafutwe pande zote nne zinazofikia yadi 300 hadi 400 (hadd ghawth). Ikiwa ardhi sio sawa, mtu anapaswa kwenda juu ya eneo la karibu lililoinuliwa na kuitafuta kwa umbali sawa. Ikiwa maji bado hayapatikani, basi tayammam inapaswa kufanywa.

12. Ikiwa kuna uhakika maji yanaweza kupatikana ndani ya takriban nusu ya parasang (hadd qurb: takriban maili 1.5), inakuwa muhimu (wajib) kupata maji. Ikiwa ni zaidi ya hii, tayammam inaweza kufanywa.

[1] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 154, Muhtasari

[2] I'aanat al-Talibeen, Juzuu ya. 1, Uk. 99

13. Iwapo asiye na udhu au ambaye ghusl inatakiwa apate maji ambayo hayatoshelezi kupata usafi, maji yaliyopo yatumike kwanza, na kisha tayammamu ifanyike kwa sehemu zilizobaki za mwili.[1]

14. Iwapo maji au ardhi haipatikani, kama vile kuwa katika jangwa lenye mawe na mchanga tu, swala ya faradhi ya wakati huo inapaswa kutolewa na kurudiwa baadaye. Itabaki kuwa hairuhusiwi kwa mtu kama huyo kuswali kwa hiari (nafl) au kukosa (qada) salah au kugusa Quran Tukufu. Na kama twahara ni fardhi kwa mtu kama huyo, basi ni haruhusiwi kubaki msikitini au kusoma (kufanya qiraah) zaidi ya Surah al-Fatiha katika swala ya faradhi ya zama na kubaki msikitini.[2]

15. Iwapo msafiri anahofia kwamba kutafuta maji kutasababisha kutengwa na wale wanaofuatana naye au muda wa kuswali utaisha, anaweza kuswali baada ya kufanya tayammam. Hata hivyo, tayammam haiwezi kufanywa na mtu mwenye maji ambaye anaogopa kwamba kuyatumia kupata usafi kutapelekea wakati wa kumalizika kwa Swalah. Mtu kama huyo itamlazimu kupata usafi kwa kutumia maji, hata kama muda wa swala umekwisha.[3]

[1] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 128-129, Muhtasari

[2] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 170-171, Muhtsari

[3] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 130

16. Ni lazima (wajib) kurudia swala inayotolewa na mtu anayefanya tayammum kutokana na maradhi au jeraha au kwa kukosa maji wakati wa safari ambayo ni dhambi.[1]

17. Mtu hawezi kufanya tayammam katika sehemu ambayo maji yanapatikana, hata kama mtu anahofia kwamba wakati wa Swalah utakwisha wakati wa kutafuta maji.[2]

18. Ikiwa kuna uhakika wa kupata maji, ni bora kusubiri hadi sehemu ya mwisho ya wakati kwa ajili ya Swalah. Ikiwa mtu anafikiria tu kwamba maji yatapatikana au ana shaka, ni bora kufanya tayammam na kuswali mapema.[3]

19. Mtu anaweza kufanya tayammamu kutokana na hali ya hewa ya baridi katika hali zifuatazo: ikiwa kupasha joto sehemu za mwili (baada ya udhu au kujitwaharisha) hakutoi faida yoyote, na kitu ambacho kinaweza kutumika kupasha maji pia hakipatikani. Vivyo hivyo, hali hiyo hiyo inatumika ikiwa mtu anaogopa kutumia maji itasababisha madhara, kama vile kazi ya sehemu ya mwili kukoma. Ikiwa matukio haya hayapatikani, tayammamu haiwezi kufanywa.[4] Kumbuka kwamba salah

[1] al-Majmu' Sharh al-Muhazzab, Juzuu ya. 2, Uk. 299, Muhtasari
[2] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 130
[3] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 150
[4] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 133

yoyote inayotolewa pamoja na tayammam kutokana na hali ya hewa ya baridi itarudiwa baadaye.[1]

20. Kabla ya tayammamu, ni muhimu kuondoa uchafu wowote mwilini (kama upo) na pia kujua mwelekeo wa kibla (inapohitajika).

21. Tayammum tofauti inapaswa kufanywa kwa kila faradhi ya mtu binafsi (faradhi ayn). Zaidi ya hayo, ni lazima kufanya tayammam baada ya muda kuanza kwa ajili ya swala ambayo mtu anakusudia kuitoa.[2]

22. *Tayammum inabatilika kwa mambo yale yale yanayobatilisha udhu. Hata hivyo, wakati wa kufanya tayammam badala ya kujitwaharisha, haibatiliki na kitu chochote kinachobatilisha udhu.*[3]

23. Iwapo mtu aliyefanya tayammamu kwa sababu ya kutokuwa na maji atafikiri kabla ya kuanza Swalah kuwa maji yanapatikana, tayammamu hiyo itakuwa batili. Ikiwa wakati wa swalah maji yanapatikana au mtu anadhani maji sasa yanapatikana, tayammamu haitakuwa batili. Hata hivyo, ikiwa maji yatapatikana wakati wa swalah ambayo ni muhimu (wajib) kurudiwa, tayammamu itakuwa batili.

[1] Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 172

[2] al-Manhaj al-Qaweem, Uk. 137, iliyochaguliwa

[3] Haashiyah Bujayrmi ala al-Khateeb, Juzuu ya 1, Uk. 431,

24. Iwapo mtu atafanya tayammam kwa sababu ya maradhi, tayammamu itabatilika baada ya kupona maradhi hayo.[1]

25. Mtu ambaye hawezi kufanya tayammam mwenyewe anaweza kuruhusu mtu mwingine kusaidia. Katika hali hii, ni lazima kwa mtu anayefanyiwa tayammamu awe na nia yake kuanzia hatua ya kuichukua ardhi mpaka sehemu fulani ya uso ifutwe. Kuwa na mtu mwingine akufanyie tayammam bila ya sababu halali haipendezi (makruh).[2]

Ushauri wa Madani

Ili kujifunza kuhusu hukumu za wudhu, soma kijitabu kilichochapishwa na Maktaba-tul-Madinah kiitwacho Njia ya Wudhu (Shafi'i). Zaidi ya hayo, ili kujifunza kuhusu swalah, rejea kijitabu Njia ya Swalah (Shafi'i).

Ewe Mwenyezi Mungu, tujaalie uwezo wa kusoma, kuelewa na kufikisha kwa wengine mara nyingi juu ya hukumu zinazohusu ghusl. Na tujaaliwe uwezo wa kufanya ghusl kwa mujibu wa Sunnah.

اٰمِيْن بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

[1] Tuhfah al Muhtajj, Juzuu ya 1, Uk. 165

[2] Haashiyah Sharwani ala Tuhfah al-Muhtaj, Juzuu ya. 1, Uk. 356

Baada ya kusoma kijitabu hiki, tafadhali wape wengine

Pata thawabu kwa kusambaza vijitabu vilivyochapishwa na Maktaba-tul-Madina katika mikusanyiko kama vile harusi, kumbukumbu za kila mwaka (ur) na Milad. Wamiliki wa maduka wanapaswa kuweka vijitabu hivi katika maduka yao na kuviwasilisha kama zawadi kwa wateja kwa nia ya kupata zawadi. Kila mwezi, sambaza angalau kijitabu au kijitabu kimoja cha msukumo wa Sunnah chenye lulu za Madani kwenye nyumba za eneo lako. Fanya hivi ili kueneza wito wa haki na kupata malipo makubwa.